GAZETA KRAKOWSKA

Nro 104.

Z KRAKOWA DNIA 27. GRUDNIA 1815 Roku WE SZRODĘ

Dzień 24 b. m. iako dzień Rocznicy Urodzin Nayjaś. Imperatora wszech Rossyy, Króla Polskiego, obchodzony tu był od woyskowych Rossyyskich i Polskich, iako też Urzędników i Obywateli Królestwa Polskiego z nayuroczystszą świetnością. — Zgromadzeni w Domu Rządowym zaiętym dotąd przez Władze Departamentowe, udali się do Kościoła Katedralnego Dyecezyalnego, dla złożenia Dzięków Panu nad Pany, za nadanie Swiatu Monarchy, który dziś szczęscie ludow ustalił, błagaiąc o przedłużenie w naydłuższe lata, życia tak drogiego od którego bytu, pomyślność Narodow połączonych zawisłą. — Zeby bydź szczęśliwym, dosyć iest mieć prawo nazywać się Poddanym Alexandra Igo, takie było powszechne uczucie zgromadzonych na obiad przez JW. Kaspra Wielogłowskiego Z. Prefekta, z tey okoliczności dany.

Wieczorne oświecenie mieszkań Urzędników Woyskowych i Cywilnych po całem niemal mieście rozrzuconych, (między któremi szczególniey iaśniało mieszkanie Zastępcy Prefekta z wyobrażeniem Cesarza i Króla iako też stosownemi transparentami w kolorach Narodowych illuminowanem przyozdobione) piękny widok sprawuiąc zakończyło ten dzień Polakowi słodki.

Z Warszawy d. 19 Grudnia.

Z Bożey łaski Cesarz i Samowładca Wszech Rossyy, Krol Polski, &c. &c. &c.

Na podany nam rapport przez Ministerstwo nasze Przychodow i Skarbu Królestwa Polskiego, w dniu (14) 16 Listopada roku bieżącego, zważaiąc liczne niedogodności wynikaiące ze sposobu, iakim systema Menniczne w byłem Xięstwie Warszawskiem urządzone było, chcąc takowe usunąć, i zapewnić poddanym naszym rzeczonego Królestwa korzyści, których dotąd pozbawionemi byli,

postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Art. 1. Nasza mennica w Królestwie Polskiem, we wszystkich działaniach i rachubach przy złocie, srebrze i miedzi jey właściwych, stosować się ma nadal, iak dotąd, do wagi tak zwaney Kolońskiey, którey grzywna na dwieście ośmdziesiąt osim granow podzielona, wyrownywa dziewięćdziesiąt sześciu złotnikom.

Art. 2. Dla naszey mennicy Warszawskiey ceny zakupu złota i srebra maią bydź następuiące:

a) za każdą grzywnę Kolońską czystego złota, tysiąc dwieście dwadzieścia cztery złotych Polskich, bądź w monecie złotey, bądź srebrney grubey kraiowey.

b) za każdą grzywnę Kolońską czystego srebra, ośmdziesiat cztery złotych Polskich, w monecie srebrney kraiowey.

Co do ceny zakupu miedzi, takowa podług stosunkow handlowych przez Ministeryum Przychodow i Skarbu kwartalnie stanowioną bydź ma.

Art. 3. Ocenienia Rządowe gatunkow monet zagranicznych śrebnych, do kursu kassowego w Królestwie Polskiem przypuszczonych, lub przypuścić się mogących, stosowane bydź stale maią do cen zakupu powyższym artykułem przepisanych.

Art. 4. Stopa menniczna Królestwa Polskiego, w złotych i srebrnych pieniądzach, zrownaną będzie do teraźnieyszey stopy menniczney państwa naszego Rossyyskiego.

Art. 5. Złote pieniądze wybiiać się maią w poiedynczych i podwoynych złotych Królewskich w cenie nominalney, pierwsze po dwadzieścia pięć, a drugie po pięćdziesiąt złotych Polskich.

Art. 6. Wyrabiać się ma w probie dwudziestu dwoch karatow z iedney grzywny Kolońskiey złota czystego pięćdziesiąt dwie sztuk poiedynczych, czyli dwadzieścia sześć sztuk podwoynych złotych Królewskich.

Art. 7. Złotych Królewskich poiedynczych sztuk $47\frac{2}{3}$, czyli podwoynych sztuk $23\frac{1}{3}$ ważyć maią iednę grzywnę Kolońską brutto.

Art. 8. Moneta srebrna gruba wybiiać się będzie w sztukach: iedno-złotowych, — dwu-złotowych, — pięcio-złotowych.

Art. 9. Taż moneta wybiianą będzie w trzech powyższych gatunkach po złotych Polskich ośmdziesiąt sześć, groszy dwadzieścia, i sześćdziesiąt cztery setnych z każdey grzywny Kolońskiey czystego srebra.

Art. 10. Wszystkie gatunki teyże grubey monety, na wzor teraźnieyszych monet srebrnych Rossyyskich, wyrabiane bydź maią w czystości trzynastu łotow, szesnatu granow, to iest: z iedney grzywny Kolońskiey czystego srebra wybiiać się winno — Sztuk $86\frac{86}{125}$ iednozłotowych, które w liczbie sztuk $75\frac{1}{5}$ — Sztuk $43\frac{43}{125}$ dwuzłotowych, które w liczbie sztuk $37\frac{3}{5}$ — Sztuk $17\frac{211}{625}$ pięciozłotowych, które w liczbie sztuk $15\frac{1}{25}$ — iednę grzywnę Kolońską brutto ważyć maią.

Art. 11. Atoli, ponieważ nasza mennica w Królestwie Polskiem; dla dzisieyszego obrotu handlu srebrem w metalu, wyrabiania grubey srebrney monety w probie powyższym artykułem oznaczoney, na teraz rozpocząć nie może; przeto dozwalamy, aby taż mennica, dopoki w możności zadośćuczynienia temuż przepisowi postawioną nie będzie, wyrabiała tymczasowo wszelkie gatunki srebrney grubey monety w czystości dziewięciu lotow, dziewięciu granow, wynagradzaiąc wagą nizkość tey przez nas tymczasowo dozwoloney proby, a tem samem zachowniąc tęż samę wartość wewnętrzną tak, aby z iedney grzywny Kolońskiey czystego srebra wybiiać się maiące. — Sztuki $86\frac{86}{125}$ iednozłotowe, w liczbie sztuk $51\frac{471}{1000}$ — Sztuki $43\frac{43}{125}$ dwuzłotowe w liczbie sztuk $25\frac{1471}{2000}$ — Sztuki $17\frac{211}{625}$ pięciozłotowe w liczbie sztuk $10\frac{1471}{5000}$ — iednę grzywnę Kolońską brutto ważyły.

Art. 12. Stopa monety dawkowey srebrney i miedzianey, dotąd w mennicy Warszawskiey przyięta, nadal w tychże gatunkach pieniędzy dla Królestwa Polskiego zachowana będzie.

Art. 13. Moneta srebrna zdawkowa wybiiana będzie w sztukach, pięcio- i dziesięcio-groszowych.

Art. 14. Wybiiać się ma w teyże mennicy po złotych Polskich sto trzydzieści ośm z iedney grzywny Kolońskiey czystego srebra, w probie trzech łotow, dwoch granow, to iest: z iedney grzywny Kolońskiey srebra czystego. — Sztuk 828 pięciogroszowych, które w liczbie sztuk 161 — Sztuk 314 dziesięciogroszowych, które w liczbie sztuk 80 1/2 — iednę grzywnę Kolońską brutto ważyć maią.

Art. 15. Moneta zdawkowa miedziana wybiiać się ma w sztukach iednogroszowych i trzygroszowych.

Art. 16. Z iednego cetnara wagi Kolońskiey, czyli ze stu dziesięciu funtow Kolońskich miedzi, wybiiać się będzie sztuk osmnaście tysięcy iednogroszowych, a sześć tysięcy sztuk trzygroszowych.

Art. 17. Stępel złotych pieniędzy wyrażać ma na iedney stronie Nasze Popiersie, z napisem w ięzyku Polskim:

" *Alexander I. Cesarz i Samowładca*

Wszech Rossyy, Król Polski, &c. „

na stronie zaś odwrotney, herb Królestwa Polskiego z napisem do koła w ięzyku Polskim.

a) na poiedynczych złotych Królewskich.

” *25 złotych Polskich. — 52 z grzywny czystey Kolońskiey.* „

b) na podwoynych. —

” *30 złotych Polskich. — 26 z grzywny czystey Kolońskiey.* „

na obudwoch zaś gatunkach pod herbem, rok wybicia.

Sztuki maią mieć obrączki w karby,

Art. 18. Stęple trzech, postanowionych Artykułem 8mym ninieyszego Dekretu, gatunkow monety grubrey srebney Królestwa Polskiego, wyrażać maią na iedney stronie, Popiersie Nasze z napisem w ięzyku Polskim:

” *Alexander I. Cesarz i Samowładca Wszech Rossyy, Król Polski, &c.* „

na stronie zaś odwrotney, herb Królestwa Polskiego z oznaczeniem wartości nominalney i roku wybicia nad herbem, zaś ilości sztuk z iedney grzywny czystego srebra, wedle artykułu 10 i 11 ninieyszego Dekretu wybiiać się maiących, do koła pod herbem, to iest, na złotowkach

” $86\frac{85}{123}$ *z grzywny czystey Kolonskiey.* „

na dwuzłotowkach,

” $43\frac{14}{23}$ *z grzywny czystey Kolońskiey.* „

na pięciozłotowkach,

” $17\frac{111}{823}$ *z grzywny czystey Kolonskiey.* „

Obrączki przy wszystkich tych trzech gatunku będą w karby.

Art. 19. Stęple dwoch, postanowionych artykułem 13 ninieyszego Dekretu, gatunkow monety zdawkowey srebrney Królestwa Polskiego, wyrażać będą na iedney stronie herb Królestwa z oznaczeniem roku wybicia nad tymże. Na stronie zaś odwrotney, cenę ich nominalną w laurach, to, iest, z napisem w ięzyku Polskim:

na pięciogroszowkach.

” *5 groszy polskich.* „

na dziesięciogroszowkach

” *10 groszy polskich.* „

Obadwa te gatunki maią bydź bez obrączek.

Art. 20. Stęple dwóch gatunkow monety miedzianey zdawkowey, Artykułem 15 ninieyszego Dekretu postanowionych, wyrażane będą na iedney stronie herb Królestwa Polskiego bez napisu, a na stronie odwrotney cenę nominalną sztuki, bez laurów lub innych ozdób, to iest: na sztukach iednogroszowych będą miały napis w ięzyku polskim.

„ *1 grosz Polski.* „

na sztukach trzygroszowych,

„ *3 grosze Polskie.* „

Iednogroszówki będą bez obrączki, trzygroszówki zaś opatrzone będą obrączkami w karby.

Art. 21. Wszystkie Dekretem ninieyszym postanowione gatunki Monet tak złotych, srebrnych, iako i miedzianych, maią bydź wybiiane w sztukach mnieyszego obwodu, a natomiast większey miąższosci od dotychczasowych pod stęplem byłego Xięstwa Warszawskiego kursuiących pieniędzy, wedle szczegolnych wzorów stępli w rysunku przez Nas potwierdzonych.

Art. 22. Dopełnienie ninieyszey woli Naszey, iako też stosowną Mennicy Naszey Warszawskiey reorganizacyią, Ministerstwu Przychodow i Skarbu Królestwa Polskiego poruczamy.

Dano w pałacu Naszym Królewskim Warszawskim dnia 19 Listopada / 1 Grudnia 1815 r.

(L. S.)(podpisano) *Alexander.*

Zgodno z Oryg: przez Cesarza i Króla.
Tad: *Matuszewic,* Minister Sekr: Stanu
Prezyd: w Minist: Ignacy *Sobolewski.*
Przych: i Skarbu. Zgodno z origin:
(L. S.) Minister Sekr: Stanu
Jan *Kruszyński,* Ignacy *Sobolewski*
Sekr: Jen: Min: Skarbu.

Ministerstwo Przychodów i Skarbu

Na mocy Wyroku N. Cesarza i Krola z dnia 1 Grudnia roku bieżącego podaie do wiadomosci publiczney ocenienie pieniędzy zagranicznych srebrnych i złotych do Kassowego kursu w Krolestwie Polskim przypuszczonych.

I PIENIĄDZE SREBRNE.

1) *Rossyyskie*

Ruble stare bite aż do panowania Piotra III *inclusive*	- - - -	złp. 7.	
Ruble nowe Katarzyny II i iey Następców	- -	zł. 6	gr. 20.
Pół Róble	- - -	zł. 3	gr. 10.
Cwiartki	- - -	zł. 1	gr. 20.
1 sztuka od 20 kopiieek	-	zł. 1	gr 10.
1 sztuka od 15 kopieiek	-	zł. 1.	
1 sztuka od 10 kopieiek	- —		gr. 20.

2) Polskie inclusive do 1786, Saskie, Westfalskie, Austryackie i inne Niemieckie od legem Imperii, a 80 zł. ex Marca pura bite.

Talary ośmiozłotowe	-	zł. 8 gr. 8.
Póltalary czterozłotowe	-	zł. 4 gr. 4
Dwuzłotówki -	- -	zł. 2 gr. 1.
Złotówki	- - -	zł. 1 —

3) Polskie od 1787 do 1795 roku inklusive, wraz z mone ą Xięstwa Warszawskiego od 1810 do 1814 roku.

Talary ośmiozłotowe	-	zł. 8. —
Talary sześciozłotowe	-	zł. 0. —
Póltalary czterozłotowe	-	zł. 4. —
Dwuzłotówki -	- -	zł. 2. —
Złotówki	- - -	zł. 1. —
Półzłotki wszelkie Polskie		— gr. 15
Dziesięciogroszuwki wszelkie Pols:		gr. 10.
Srebrniki wszelkie Polskie		— gr. 7½.
Pięciogroszówki wszelkie Polskie		— gr. 5.

4) Niemieckie

Różne Półtalary Westfalskie, Hanowerskie czyli Brunswicko-Luneburgskie, Meklemburg-Schweryńskie, maiące w stęplu ułomek ⅔ i napis 24 Marien-Grosch zł. 4 gr. 18.

5) Austryackie

1 sztuka od 20 kraycarów		zł. 1 gr. 11.
1 sztuka od 10 kraycarów		— gr. 19.
Talar Brabancki. czyli Kronent,		zł. 9. gr. 3.
Półtalar Brab:, czyli ½ Kronent		zł. 4 gr. 15.
Cwierćtalar Brab:, czyli ¼ Kron;		zł. 2 gr. 6.

6) Pruskie wszystkie stare pod różnemi stęplami bite.

Talary po sześć złotych		zł. 5 gr. 25.
Półtalary po trzy zło.	-	zł. 2 gr. 27.
Cwierćtalary	- - -	zł. 1 gr. 13.
Dwuzłotowki, czyli 8 g. Gr. stuck		zł. 1 gr 28.
Złotówki, czyli 4 gute Gr. stück		— gr. 28.

7) Pruskie pod nowym stęplem, to iest, z popiersiem Króla teraznieyszego Pruskiego bez munduru.

Talary po sześć złotyh		zł. 5 gr. 27.
Dwuzłotów: czyli 8 g. G. stück		zł. 1 gr. 29
Złotówki, czyli 4 g. Gr. stück		— gr. 29.

8) Francuzkie.

1 sztuka od 5 franków	-	zł. 7 gr. 28.
1 sztuka od 2 franków	-	zł. 3 gr. 5.
1 sztuka od 1 franka	- -	zł. 1 gr. 17.

9) Włoskie

1 sztuka od 5 lirów	-	zł. 7 gr. 28.
1 sztuka od 2 lirow	-	zł. 3 gr. 5.
1 sztuka od 1 liry	-	zł. 1 gr. 17.

10) Holenderskie.

Talary zwane Albertyńskiemi zł. 8 gr. 18.

3 Gulden, na obu stronach lwa ze strzałami, maiące wybite na lewey liczbę 3, a na prawey lit: G. - - zł. 10 gr. 8.

1 Gulden na obu stronach lwa ze strzałami, maiący wybitę na lewey liczbę 1, na prawey lit: G. - - zł. 3 gr. 12.

11) Hiszpańskie

Piastry, czyli Dollary - zł. 8 gr. 17.

II. PIENIĄDZE ZŁOTE.

Czerwone złote: Saskie, Austryackie, Hollenderskie tak dawnieysze, iako też w ostatnich czasach robione z popiersiem Króla Ludwika, Polskie, Węgierskie, Pruskie, Weneckie, Genueńskie, Florenckie, Salcburgskie, Duńskie - - po zł. 16 gr. 15

Saskie.

Augustd' ory poiedyncze		zł. 30 —
dito podwóyne	-	zł. 60 —

Pruskie.

Friedrichsd' ory poiedyncze		zł. 30 —
ditto podwóyne		zł. 60 —

W tey wartości przyymować będą wszystkie Kassy w podatkach wyżey wyrażone srebrne i złote pieniądze w sztukach widocznie całych, nieuszkodzonych i nie obernziętych. Co się tyczy tychże srebrnych i złotych pienięgdzy kursu w publicznosci, ten zależy od potrzeby wydaiących one, lub przyimuiących, w czem zupełna wolność każdemu iest zostawiona.

Monety srebrne zagraniczne w ocenieniu powyższem niepomieszczone, mianowicie wszelkie półzłotki zagraniczne, i wszelka zdawkowa zagraniczna moneta, nietylko z kassowego, ale i z publicznego kursu są usunięte.

W Warszawie dnia 5 Grudnia 1815.

Prezyduiący w Ministerium Skarbu
T. Matuszewic

Bienkowski — Jen: Insp: Menn: *Jan Kruszynski* — Sekr: Jen: Min: Skar:

Wczoray dnia 18, a podług dawnego kalendarza 6go b. m. obchodzono w tey stolicy Imieniny W. Xięcia Mikołaia. Zrana była wielka parada woyskowa; po niey J. Cesarzowicowska Mość W. Xiążę Konstanty odebrał powinszowania dla brata swoiego od wszelkich władz. Nastąpiło potem wielkie nabożeństwo w Kaplicy Greckiey zamkowey tak z powodu uro-

czystości S. Mikołaia wielkiego Patrona Państwa Rossyyskiego, iako też Imienin powyżey rzeczonego W. Xięcia.

Z Stuttgardu d. 30 Listopada.

Stany Wirtemberskie uchwaliły w odpowiedzi na pismo Królewskie pod dniem 13 b. m. adress w treści: " Stany wyczytały z wielkiem zaspokoieniem w pismie Królewskiem pod d. 13 b. m. że J. K. Mość uznał wewnętrzną wartość dawney konstytucyi, i że zarzuty J. K. Mci przeciw niey tyczą się tylko zastosowania oney do całego królestwa z odmianami iakie okoliczności wskazuią. Stany uznały, iż dawna konstytucya uledz powinna odmianom i dodatkom iakie pochodzą z odmiany czasu i dołączonych do królestwa nowych kraiów, a zatem przy układach, iakie zayśdz maią względem utrzymania niezaprzeczonych praw tego kraiu, ustaie wszelkie nieporozumienie między Monarchą i narodem i obie Strony zgodziły się na głowną zasadę. Im mniey Stany mogły od swoich zasad odstąpić, tem większe składaią J. K. Mci dzięki, iż raczył łaskawie położyć koniec temu nieporozumieniu. Wzaiemne to porozumienie postawiło zatem Stany w możności do rozpoczęcia układów względem połączenia interesów dawnego Xięstwa z nowo nabytemi kraiami, i tym końcem wyznaczyły swoiemi kommisarzami P. P. Xcia Oettingen-Wallerstein, Weischaar, Boley i Mayer.,, — Z Strony Królewskiey wyrzeczonemi do tychże układów zostali PP. tayni Radcy Wangenheim i Neurath, Radcy Stanu Hartman i Wächter i kommisarz sprawiedliwości Lemypp,

Z Paryż d. 9. Grudnia.

Ukończenie sprawy Marszałka Neja.

Posiedzenie izby Parow d. 6.

Prezes pozwolił głosu obrońcy Neja. — pięcio. godziney mowie bronił go żywo P. Berrye; pierwsza część iego mowy trwała do godziny 3ciey zrana. Posiedzenie zawieszone zostało do godziny w pół do piątey. Tu chciał P. Berrye drugą część swey obrony czytać i wyiaśnić 5 przywiedzionych na obronę Neja punktow. Ale gdy przyszedł na kapitulacyą Paryzką i przyrzeczone w niey przebaczenie, przerwał mu mowę Jeneralny Prokurator, P. Bellart, mowiąc: " Uczynię obrońcy przysługę, gdy oszczędzę mu trudności bronienia takiemi dowody obwinionego. Wszyscy iesteśmy Francuzami, sądziemy podług praw Francuzkich, a oskarżony iest przed sąd Francuzki stawiony. Wczoray ieszcze przewidywaliśmy, iż użyie tego wybiegu. Jedynie przez umiarkowanie, które wzięliśmy sobie za powinność, pozwoliliśmy na wysłuchanie 4 świadkow względem kapitulacyi Paryzkiey, ale sprzeciwiam się dalszemu rozbiorowi tych punktow, gdyż nie idzie tu o prawo, ale o uczynek.,, —— Prezes (kanclerz) poparł powody Prokuratora. " Wczoray ieszcze (rzekł) postanowiła izba większością głosow, iż podobne wybiegi nie maią bydź używane. Woyskową umową nie może obowiązywać Króla. Zabraniem więc takowey obrony.,, — P. Dupin, drugi obrońca Neja zabrał głos. — " Poddaię się za moiego Klienta dotąd niewiadomemu, a teraz ogłoszonemu wyrokowi; ale proszę o dozwolenie uczynienia inney uwagi. Marszałek Ney zostaie pod opieką prawa narodow; to prawo iest ostatnią iego zasłoną. Traktat d. 20 Listopada, oznaczaiący Francyi nowe granice, zostawił Saarlouis, mieysce urodzenia Neja, za granicą. Mars. Ney nie iest więc iuż Francuzkim poddanym.

"(Szemranie powszechne.) — Tu podniosł się Ney z swoiego siedzenia i mowił donośnem głosem: "Jestem, Mci Panowie, i chcę umrzeć Francuzem. Proszę posłuchać co powiem: Dotąd mniemałem, iż dozwolono mi będzie wolno bronić się; ale gdy postrzegam w tey mierze przeszkody, dziękuię szlachetnym moim obrońcom za to co na moią obronę powiedzieli. Nie chcę wcale bydź bronionym, ieżlibym miał bydź niedostatecznie. Jestem przeciw wierze traktatow sądzony, i zabraniaią mi do nich się odwołać; odwołuię się zatem, iak Moreau, do Europy i potomnosci.„ — Prokurator odpowiedział na to: Jest to naszey nadużywać cierpliwości. Przed dzisieyszem przedpołudniem dozwoliliśmy obrońcom wyczerpnąć wszystkie nadzwyczayne sposoby; dozwoliliśmy im przywieść nawet powody, których wszelkie zabrania prawodawstwo. Pod pozorem obrony użyli nowych sposobow, które już są zapożne, ponieważ stan sprawy iest wprowadzony i uznany, i idzie tylko o uczynek. Zabronić tey drogi, znaczyłoby położyć tamę wolney obronie.„ — Gdy Prezes dozwolił obrońcom mowić, i P. Dupin zabrał głos, przerwał mu go Ney temi słowy: "Zabraniam moim obrońcom, aby więcey za mną mowili. Prezes niechay izbie nakaże co chce, a ta niechay stanowi i sądzi iak chce; obrońcy moi milczeć maią, ponieważ nie wolno im wszystkich powodow na moią przywieść obronę.„ — Prokurator rzekł na to, iż więcey słowa obrońcom nie odpowie, ponieważ oskarżenie i obrona już są ukończone. Przeczytał potem wniosek do wyroku, względem którego izba miała stanowić i złożył go na stole Prezesa. Wniosek ten zawierał zbrodnie Marszałka Neja i kończył się temi słowy: "Żądamy aby Marszałek Ney był na śmierć skazany.„ — Prezes zapytał się Neja, czyli ma co na to odpowiedzieć? — Nic JW. Panie„ była iego odpowiedź. — Tu musiał się oddalić. Była na owczas godzina 5. Tayne posiedzenie izby Parow trwało do godziny w pół do 12tey w nocy. O tey godzinie został wyrok śmierci większością 142 przeciw 18 głosow na Marszałka Neja wydany i napisany, który ma bydź drukowany i po przybiiany. Potem żądał Prokurator, aby Marszałek Ney, ponieważ zdradziecko postępował wymazany był z liczby członkow legii honorowey, co izba uchwaliła. Słuchacze musieli się oddalić, a Parowie pozostali do godziny w pół do 7mey w sali.

Monitor w następuiących krotkich słowach opisuie śmierć Marszałka Neja: "Z Paryża d. 7 Grudnia. Marszałek Ney odniosł dziś o godzinie 9 zrana swoią karę. Żądał Xiędza i Pleban S. Sulpicyusza towarzyszył mu na plac śmierci, w ogrodzie Luxemburg pod murami wielkiey przechadzki ku obserwatoryum. Dał sam znak do dania ognia i padł zaraz bez ruchu.„ Inne dzienniki obszerniey tę okoliczność opisuią i na końcu dodaią, iż wielką uczyniono sprawiedliwość.

Dziś o godzinie 7 zrana zwłoki Neja zawiezione zostały załobnym obrzędem na cmentarz Lachaise. Wiezione były na żałobnem wozie w ołowianey, a powierzchnie dębowey trumnie, za którym iechało kilkanaście powozow.

Z Londynu d. 8 Grudnia.

Admiralicya odebrała d. 4 b. m. listy od Admirała Cockburn pod d. 25 Paź-

dziernika z wyspy S. Heleny, które donoszą o przybyciu tam Bonapartego. Przywiozł ie Kapitan Denman okrętu Redpole. Wyprawa przybyła tam d. 23 Października w dobrym stanie. Bonaparte był zdrow. Mowią, iż wczasie podroży zdawał się bydź dosyć spokoynym; ale iego orszakowi przykrzyła się długa podroż i często się na to żalił. Na mieszkanie dla iego osoby przeznaczony iest dom Gubernatora namieśnika, który stoi na wzgorku, do którego nikt zbliżyć się, ani wyyść z niego nie może, ażeby zdaleka nie był dostrzeżonem.

List Angielskiego officera z okrętu Northumberland pod d. 19 Października z wyspy S. Heleny pisany, zawiera co następuie:

"Onegday przybył tu Admirał Cockburn na liniiowem okręcie Northumberland z Bonapartem, który wczoray na ląd wysadzony został. Podroż była bardzo długa. Bonaparte mieszka tymczasowo w domu wieyskim P. Belcome, nim Longwood, mieysce mieszkania Gubernatora, będzie dla niego urządzone. Towarzyszący mu żałuią powiększey części, iż się z nim puścili. Pani Bertrand, która dobrze Angielskim ięzykiem mowi, powiedziała mi dziś, iż S. Helena iest zupełną pustynią i siedliskiem diabelskiey nudoty. Chce ona powrocić do Europy, dla wychowania tam dzieci swoich. Cztery razy iadłem z Bonapartem obiad. Nie wiele mowił przy obiedzie i to tylko z Adm. Cockburn. Obiad iego nie trwa iak pół godziny. Jenerałowie Bertrand i Las Casas są naybardziey od niego lubionemi. Rzadko iada z resztą swoiego orszaku. Co wieczor grywał na okręcie Northumberland wiska po południu w szachy, kładł się wczas spać i ogółem nie bywał dobrego humoru. Toż samo dzieie się za iego tu przybyciem. Wyspa S. Heleny mocno iest strzeżona pomiędzy wszystkiemi portami wyspy i okrętami zaprowadzone są znaki. Stróżuiące statki i brygi krążą na około, i ieżeli ztąd ulecieć nie może, tedy ucieć nie potrafi. Nikt po zachodzie słońca nie może się z okrętu oddalić, i każdy okręt w gotowości bydź musi do podniesienia kotwicy za pierwszym znakiem. Wczasie podroży mowił Jen. Bertrand do Adm. Cockburn, iż Bonaparte wszystkiemi iego grzecznościami tak dalece iest uięty, iż dzisieyszego rana rzekł do mnie, że chociażby mu się nawet pora do ucieczki nadarżyła, tedy przez wdzięczność nie użyłby iey, ażeby nie naraził na niebezpieczeństwo officera, który tak szlachetnie z nim się obchodzi. Admirał rzekł na to: Gdyby mi to sam powiedział, tedy postawiłbym był przy nim dwoch żołnierzy."

Hr. Hardenberg miał d. 4 audyencyą u Xcia Rejenta, przed którym stawiony także był sławny Snycerz Canowa, którego grzecznie przyiął.

P. Morier mianowany iest naszem posłem w Dreznie, a P. Ward sekretarzem poselstwa w lizbonie.

Arcy Xiążęta Austryaccy Jan i Ludwik przybyli do Edimburga. Przyięła ich deputacya od Magistratu i ofiarowała im prawo obywatelstwa. Ztamtąd daley odbywaią swą podroż.

Woyska nasze, które pobiły Napaulanow w wschodniey Indyi, odbiorą znaczną nagrodę.

Burze poczyniły w tych dniach pod naszemi brzegami wielkie szkody; przeszło 100 okrętow iest uszkodzonych.

— P. Bagot mianowany naszem posłem w Ameryce, w krótce się tam uda.

Pisma nasze mowią, iż Król Francuzki darował Xciu Wellingtonowi maiętność Grosbois, którą posiadał Xże Neufszatelski (Berthier) a dawniey należała do Króla.

Do Kadyxu przybyła fregata Aurora z Limy z 3 mill. piastrow.

Fregata Julia odpływa w tych dniach z Portsmutu z rządowemi pismami do wyspy S. Heleny i Bombaiu.

Pisma nasze opisuiąc dokładnie zdobyty w bitwie pod Waterloo powoz i konie Bonapartego, dodały, iż zakupił go wraz z końmi Xżę Reient za 3000 f. szt. Lecz nieprawda; oboie znayduią się dotąd w ręku szczęśliwego woiownika, który ie zdobył.

Z Gdańska d. 7 Grudnia.

Wiadomo iak wiele dobre miasto nasze od kilku lat ucierpiało; lecz okropnieysze ieszcze spotkało go teraz nieszczęście. Nadzwyczay grubo sklepiona prochowa wieża, która nieszczęściem znaydowała się w środku warowni niedaleko bramy S. Jakóba, wyleciała wczoray o godzinie 9 z rana na powietrze, przez co wszystkie pobliskie gmachy częścią obalone, częścią bardzo uszkodzone zostały. Teraźnieysi mieszkańcy tey okolicy miasta składali się po większey części z tych, którzy w czasie spalenia przedmieść potracili iuż byli swoie maiątki, i gdy nie pozwolono im się tam budować, tu się przenieśli, i powtornie srogością losu dotknietemi zostali. Gdyby nie kościoły S. Jakóba i S. Bartłomieia, które oparły się nieiako mocy prochu, więcey daleko zniszczonych zostałoby domow; wszelako i te znacznie są nadwerężone i pozbawione dachow, i kto wie, czyli pierwszy nie będzie musiał bydź rozebrany. Opodal będące kościoły, a nawet farny uszkodzone także zostały. Nie podobna wystawić sobie tego wybuchnienia, niewidząc okropnych iego skutkow. Na mieyscu, gdzie była prochowa wieża, nie ma śladu murow, rozwalin i nawet fundamentow, ale tylko głęboki na 12 łokci dół. Na około i w wieży znaydowały się działowe kule, kartacze, napełnione prochem bomby &c. które rozleciały się po całem mieście i w niektórych mieyscach przez mury się przebiły. Z bomb i granatow widać tylko kawałki; zapewne przy wybuchnieniu napełnione prochem zapaliły się zaraz, a nienapełnione pękały od ognia. Wał, fossy, okolica około bramy S. Jakóba i cały Hagelsberg okryte były daleko na śniegu szarym pyłem. Niektore ulice zawalone są gruzami. Mniemaią, iż ogień wszczął się z cwiekami podbitych botow robotnikow, którzy właśnie w wieży pracowali. Niszcząca siła nie tylko mury pobalała, ale nawet wielu ludziom życie odebrała lub ich pokaliczyła. Robiący w wieży 13 lub 14 artylerzystow padli naypierwey ofiarą, a przeszło 40 ludzi zabrała nagła śmierć na ulicach lub w domach. Na nieszczęście był to właśnie dzień targowy, wiele wieśniakow znaydowało się z wozami w mieście, i niektórzy z nich polegli z swoiemi sprzężaiami. Wielu pokaleczonem, musiano zaraz poodeymować ręce lub nogi, i nie wszyscy mogli tak boleśną wytrzymać operacyą i w ręku lekarzow poumierali. Przy okropnym strachu, który całe wstrząśnione miasto ogarnął, nie wiadoma ieszcze całkowita klęska tego zdarzenia; niektórzy ludzie szukaią ieszcze swoich rodzicow lub dzieci, których może nawet szczątkow nie znayda. Mocne mrozy (od 15 do 18 stopni) powiększyły to okropne nieszczęście; wszelako, Bogu dzięki, posprzątano iuż wczoray wszystkich pokaliczonych i opatruią ich z naywiększą pilnością.

DODATEK
DO Nro 104
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 27 GRUDNIA 1815 Roku WE SZRODĘ.

MY PREZES I SENATOROWIE Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Stosownie do Uchwały naszey z dnia 21 Grudnia r. b. Nr. 24 zapadłey Postanowiliśmy i stanowiemy:

Art. 1wszy. Od dnia Pierwszego Stycznia, Tysiąc Osmset Szesnastego Roku co do Przedmiotow Administracyinych Skarbowych i Policyinych. Co do sądowych zaś od dnia zaprowadzenia w tym kraiu nowych Magistratur Sądowniczych, i dopoki Władzy Prawodawczey kraiu tego inaczey zdawać się niebędzie, wszelkie czynności w obrębie Wolnego Miasta Krakowa i iego Okręgu odbywane, tudzież prozby do władz tuteyszo kraiowych podawane, które wedle trwaiący Uchwały Seymowey Xięstwa Warszawskiego z dnia dwudziestego trzeciego Grudnia tysiąc osimset iedynastego roku stemplem opatrzone bydź winny, na dal także tey samey opłacie podlegaią, iaka wedle osnowy rzeczonego tak co do gatunku stępla iakoteż i iego szacunku ustanowioną była lub poznieyszemi rozporządzeniami rządowemi zastosowaną do przypadkow została.

Art. 2gi. Użycie każdego w szczególności gatunku stempla tożsamo zachowuie się iakie paragrafami 5. 7. 9. i 16 wzmiankowaney ustawy zastrzeżonym zostało. Rozumie się zaś iż podania do Senatu iako naywyższey władzy kraiowey, do punktu 3. lit. *a* § 7 stosować się winny, to iest podlegać opłacie stępla ceny złotych Polskich dwa.

Art. 3ci. Wyłączenia paragrafem 20 rzeczonego Prawa seymowego obięte zachowuią się wcałey mocy rownie iak katy w § 21 przepisane.

Art. 4ty. Ze do ustanowienia i urządzenia Administracyi ieszcze przyiść niemogło, azatem niemasz papieru właściwemi cechami oznaczonego: Dopoki więc takowy zrobionym niezostanie, wolno iest zapisywać czynności i podania na papierze niestemplowanym, wkażdey iednak Magistraturze tak Polityczney Skarbowey lub Policyiney w mieście Krakowie i Jego Okręgu znayduiącey się od dat wyżey artykułem 1wszym wskazanych, będzie ustanowiona osoba upoważniona do odbierania opłaty stemplowey na rzecz skarbu

Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, która obowiązaną będzie porządny reiestr poboru utrzymywać, wpisując wniego datę i numer podania lub przyiętey czynności, gatunek i ilość opłaty od stempla właściwego przypadaiącey, z oznaczeniem liczby arkuszy na których stempel powinien był bydź wedle przepisow przybitym. Na każdym arkuszu zapisać swoią ręką literami, i podpisać kwotę iaka za ten arkusz opłaconą została.

Reiestr taki wolnym będzie każdego czasu do weyrzenia Inspektorowi dochodow publicznych Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, lub osobie od niego umocowaney. W Senacie zaś Sekretarz ieneralny wyznaczy osobę do takowego poboru. Każdy z namienionych w tym artykule poborcow winien iest z końcem każdego miesiąca złożyć Inspektorowi dochodow publicznych swoy reiestr i zebrane pieniądze, z których po zweryfikowaniu reiestru zakwitowanym będzie, i od złożoney kwoty pięć od sta nadgrody odbierze.

Art. 5ty. Zastrzegaią się modyfikacye iakieby względem opłat stemplowych przy dalszym rozwiianiu Zasad Konstytucyi kraiowi temu służącey za potrzebne uznanemi bydź mogły.

Art. 6ty. Dopilnowanie i wykonania ninieyszego postanowienia wczem dokogo należy, władzom tuteyszo-kraiowym i Ur. Inspektorowi dochodow publicznych Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu poruczamy.

W Krakowie d. 23 Grudnia 1815 roku.

Wodzicki Prezes.

Mieroszewski Sek. Jen. Senatu.

SENAT RZĄDZĄCY

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa, i Jego Okręgu.

Uwiadomia Publiczność, iż Redukcya Monet iaka z woli Nayiaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego, z dnia 1go Grudnia r. b. przez Ministerstwo Przychodow i Skarbu, Królestwa Polskiego, Taryffą w Warszawie z dnia 5 Grudnia r. b. ogłoszoną nastąpiła, bynaymniey nietyczy się, Wolnego Miasta Krakowa, i Jego Okręgu, dla którego prawidła kursu Monet, Wysoka Kommissya Organizacyyna trzech Nayiaśnieyszych Dworow, stosownie do Artykułu 9go Traktatu dodatkowego w Wiedniu dnia (21 Kwietnia) 3 Maia 1815 roku ustanowi. Do którego czasu stan kursu wszelkich monet taki, iaki był dotąd, utrzymuie się, i każdego Mieszkańca Wolnego Miasta Krakowa i iego Okręgu obowięzuie się pod karami Policyynemi, nie uwłaczaiąc bynaymniey prawom kass Królestwa Polskiego w tym Okręgu do czasu iescze zostaiącym.

W Krakowie dnia 22 Grudnia 1815.

Wodzicki, P. S

Mieroszewski, S. J. S.

SENAT RZĄDZĄCY

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Kiedy Wysoka Kommissya Organizacyyna trzech Nayiaśnieyszych Dworow, ustanowiła nieodzownie pod dniem 7 Listopada r. b. do pobierania wszelkich podatkow, dzień 18 Października r. b. iako dzień normalny, od którego wszelkie wpływy pieniężne, na rzecz Wolnego Mia-

sta Krakowa, i iego Okręgu zaczynać się powinny, i o tem iuż iest Publiczność kontrybuiąca uwiadomioną, tak przez Okolniki, iako i Gazetę Krakowską po trzykroć Nr. 92, 93 i 94. Postanowił Senat Rządzący, ieszcze raz ostrzedz wszystkich, którzy do Skarbu winni wnosić, tak podatki stałe, iak i Raty dzierżawne od 1go Grudnia r. b. aby takowe do Kassy główney pod dozorem Urodzonego Dorachowskiego, przy kassie dotąd Mieyskiey będącey, bez zwłoki wypłacali; tem pewniey, że gdyby należytości do wspomnioney Kassy niewnieśli, a z czasem inne od kogokolwiek bądź na wyżey wspomnione Raty wypłacone Kwity składali, tedy takowe za ważne uważane nie będą, i kontrybuenci mocą exekucyi będą do zapłacenia należytości, do wspomnioney Kassy znaglonemi. — Dla niewymawiania się nie wiadomością, umyślił Senat Rządzący każdego komu o tem wiedzieć należy uwiadomić, i ninieyszą odezwą uwiadomia. — Poleca oraz wszystkim JJ.XX. Plebanom, aby to uwiadomienie, z Ambon w swych Parafiach publikowali, Urodzonym Woytom, aby to swym Gminom ogłosili, niemniey JPanu Redaktorowi Gazety Krakowskiey, aby ie w swey Gazecie bez zwłoki po trzykroć umieścił.

Dan w Krakowie d. 16 Grudnia 1815.

Stanisław Wodzicki, Prezes.

Mieroszewski, Sek. Jen. Senatu

Z Warszawy d. 23 Grudnia.

Urządzenie Uroczystości ogłoszenia Ustawy Konstytucyyney i odebrania przysięgi od Namiestnika.

Dnia 24 Grudnia, jako w rocznicę urodzin N. Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego, po odbytem uroczystem nabożeństwie w kaplicy obrządku Greckiego, (którego zaczęcie oznaczonem iest około godziny 10tey ranney) rozpocznie się o godzinie 11ey Obrzęd ogłoszenia Ustawy Konstytucyyney i odebrania przysięgi od Namiestnika.

Tym końcem Senat, złożony z dawnych i nowych swych członkow (w porządku nominacyami oznaczonym) zwołany przez Prezesa, za wezwaniem tymczasowego Rządu, zgromadzi się w sali Senatorskiey w Zamku w pół do 11tey.

W tymże dniu zbiorą się wcześniey do Zamku w sali Senatorskiey Władze sądowe i administracyyne, tudzież Delegowani. — Mieysca dla nich oznaczone będą za krzesłami Senatorow, w porządku następuiącym, zaczynaiąc od tronu:

Po prawey ręce na pierwszych dwoch ławkach:

Członki Sądu Naywyższey Instancyi, nie Senatorowie.

Delegowani z Departamentow.

Sąd Appellacyyny.

Sąd kryminalny.

Trybunał cywilny.

Inne Władze sądowe.

Po lewey ręce:

Wydział Oświecenia.

Duchowieństwo.

Delegowani od Miast.

Izba Administracyyna dóbr Korony.

Dyrekcya dóbr i lasow narodowych.

Dyrekcya Poczt.

Prefektura i Podprefektura.

Municypalność.

Naprzeciw tronu za Prezesem Senatu. za szrankami:

Kommissye nadzwyczayne, jako to: Handlowa, Likwidacyyna, Kodexowa, Mieyska, Włościańska. Osoby do Władz publicznych nienależące, cywilne i woy-

skowe, mieścić się będą w ławkach po lewey i prawey ręce tronu za Władzami. Galerye po lewey ręce od tronu i po prawey zaymą arbitrowie.

W łożach i na galeryi naprzeciw tronu przeznaczaią się mieysca dla Dam.

Przybycie Rządu tymczasowego oznaymionem będzie Prezesowi przez iednego z Referendarzy, poczem Prezes wyśle Deputacyą z dwoch członkow złożoną, która uda się aż do przysionka sali, dla przyięcia tamże Rządu tymczasowego. Tenże Rząd tymczasowy wprowadzony od dwoch członkow Senatu, otoczony Ministrami, Radcami Stanu, Referendarzami i innemi Urzędnikami, zaymie mieysca u stopni tronu dla siebie przygotowane.

Prezes Rządu tymczasowego wezwie Sekretarza Jeneralnego tegoż Rządu do przeczytania wyroku Królewskiego, upoważniaiącego Rząd do ogłoszenia Ustawy Konstytucyyney i do złożenia iey w Senacie; poczem tenże Prezes zabierze głos dla oznaymienia, iż przystąpionem będzie do przeczytania Ustawy Konstytucyyney, czego wraz dopełni Minister Sekretarz Stanu.

Po przeczytaniu Konstytucyi, Prezes Senatu przybliży się do stopni tronu dla odebrania iey z rąk Rządu tymczasowego. Wrociwszy na swe mieysce, przemowi stosownie do okoliczności.

Sekretarz Senatu wygotuie w dwoch exemplarzach wywod słowny złożenia Konstytucyi w Senacie; ieden dla archiwum Sekretaryatu stanu, drugi dla archiwum tymczasowego Rządu. Po ukończoney mowie Prezesa Senatu, Rząd tymczasowy poleci Sekretarzowi swemu przeczytanie nominacyi Namiestnika i artykuł wyroku upoważniaiący Rząd tymczasowy do odebrania przysięgi od tegoż Namiestnika w imieniu Królewskiem.

Poczem Rząd wyśle dwoch Ministrow dla zaproszenia Namiestnika, którzy przeprowadzą tegoż aż do podnożka tronu, gdzie tenże Namiestnik wykona przysięgę Konstytucyą przepisaną, ktorey rotę przeczyta Minister Sekretarz Stanu.

Sekretarz Senatu wygotuie w dwoch exemplarzach akt wykonania przysięgi przez Namiestnika; z których ieden złożony będzie w archiwum Sekretaryatu Stanu, drugi w archiwum Rządu tymczasowego.

Ustawa konstytucyyna złożona będzie w archiwum Metryki koronney przez Deputacyą z Senatu na ten koniec upoważnioną.

Na wezwanie Rządu tymczasowego całe zgromadzenie uda się do kościoła farnego, dla złożenia Bogu Zastępow winnych dziękczynień.

Wieczorem całe miasto oświeconem będzie.

Naywiększe Stopnie Zimna.

Dnia 20 Grudnia	1815	stopni	zimna	—	11,6
— 21	—	—	—	—	12,0
— 22	—	—	—	—	2,0
— 23	—	—	—	—	3,0

D O N I E S I E N I A.

3ci raz) Wincenty Jordan, z żoną Obywatel zamieszkały w departamencie Krakowskim, iedzie w Galicyą Austryacką z czterema ludźmi służącemi i iedną panną służącą, dwiema powozami własnemi końmi.

3ci raz) Józef Kwaśniewski, Medycyny i Chirurgii wyższey w Szkole Główney Krakowskiey Kandydat, w celu ukończenia swych Nauk wyieżdża Deleżansem do Wiednia.

Ruchomości po niegdy Jakóbie Syposie pozostałe składaiące się z dwóch Pudel Kramarszczyzny w dniu 4 Stycznia roku nadchodzącego w mieście Chrzanowie przez publiczną Licytacyą sprzedane będą. W Krzeszowicach dnia 18 Grudnia 1815.

Woyciech Kowalski w Zastępstwie Notaryusza Publicznego Ptu Krzeszowic.